

αῖτησιν ἥθελε νὰ ἀρνηθῇ ἀπολύτως, οὔτε τὸ λείψανον νὰ κολοσώσῃ. Ἐφάγη λοιπὸν πρόθυμος νὰ ποιήσῃ τὴν δωρεάν, προσέθηκε δὲ, ὅτι, φοιούμενη τὸν ἄγιον, δὲν ἐτόλμα νὰ ἀποκόψῃ αὐτὴ τὴν χεῖρα, ἀλλ᾽ ἐπέτρεψε τοῦτο εἰς τὸν αἰτήσαντα. Ἀλλὰ καὶ οὗτος ἐφοβήθη, τὸ δὲ λείψανον ἔμεινεν ἀρτιον. Κατὰ τὴν ἑγγωρίαν παράδοσιν δὲ ἄγιος ἐποίησε πολλὰ θαύματα. Διξέσωσε τὴν νῆσον ἀπὸ τοῦ λοιποῦ τῷ 1630 καὶ τῷ 1637. Τῷ 1716, ὅτε ἐπολιόρκουν τὸ φρούριον οἱ Τοῦροι, ἐφάνη αὐτοῖς δὲ ἄγιος, φορῶν μοναχοῦ στολὴν καὶ κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ δάχτυλον¹ οἱ Τοῦροι, πτοηθέντες καὶ ἔντρομοι γενόμενοι, ἡραν τὴν πολιορκίαν.² Εκτοτες ἐτιμήθη ὡς ἄγιος πολιούχος· αἱ ἡμέραι, καθ' ᾧς περιφέρεται ἐν λιτανείᾳ τὸ λείψανον, εἶνε αἱ μεγισταὶ τῶν ἑορτῶν· πάντοθεν δὲ στέλλονται δῶρα καὶ ἀναθήματα. Τῷ 1662 ἐξεδόθη διαταγὴ, καθ' ἣν ἐπὶ τῆς συναγωγῆς τῶν ἐλαῖων ἔμελλε νὰ παρατεθῇ εἰς ἔκαστον πιεστήριον σκεῦος, εἰς δὲ νὰ ἐγχέωσιν οἱ εὐσεβεῖς ὅσον προηροῦντο ἐλαῖον μπέριον ἄγιον³ δὲ κτήτωρ δὲ τοῦ πιεστηρίου ἐφύλασσε τὸ σκεῦος μετὰ τοῦ ἐλαῖου καὶ ἐν τῷ καθήκοντι χρόνῳ προσεκόμιζεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἐτέρα διαταγὴ ἀπὸ τοῦ 1672 χορηγεῖ εἰς τὸν ἄγιον δικαίωμα νὰ ἐξαιτήται κατ' ἕτος δύο δεσμίους, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ προσφέρωσιν οὗτοι 100 λίτρας κηροῦ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ. Τῷ 1749 ὁ τῆς Βλαχίας Ὅσποδάρος Γκίκας ἐδωρήσατο δὲ ἴδιου χρυσοβούλλου τῷ ἄγιῳ ἐτησίαν πρόσοδον ἐκατὸν γροσίων· τῷ δὲ 1800 ὁ τῆς Ρωσίας αὐτοκράτωρ Παύλος, ἀναλαζών τὴν προστασίαν τοῦ ναοῦ, κατέλιπεν ἐτησίαν προσφορὰν 125 ρουβλίων.⁴ Οσῳ πολυαριθμότερα τὰ δῶρα, τοσούτῳ πουδαιοτέρα καὶ ἡ περιουσία τοῦ οἴκου Βούλγαρη. Οἱ ἐκ τοῦ οἴκου τούτου ἀληρικοὶ ἔχουσι δύναμιν μεγάλην καὶ ἀπολαύουσι τῶν πλείστων προσόδων, οἱ δὲ πενέστεροι συγγενεῖς ἔχουσιν ἀξίωσιν ἐπὶ χρηματικὰς ἐπιχορηγήσεις. Ἀμφοτέρων αἱ ἀξίωσις διημερισθήθησαν πολλάκις, ἀλλ᾽ ἡ οἰκογένεια τὰς ὑπερόχησιες ἐπιτυχῶς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ τῆς κυβερνήσεως. Τῷ 1857 ἐξέδωκεν «ἀληθῆ διήγησιν περὶ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ θαυματουργοῦ λειψάνου τοῦ ἄγ. Σπυρίδωνος». ⁵ Υπάρχουσι βεβαίως ἐν Κερκύρᾳ σκεπτικοὶ, οὐδαιμῶς δεχόμενοι, ὅτι πρὸ τοῦ 1453 ἐτημάτο ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ λείψανον τοῦ ἄγ. Σπυρίδωνος, ὑπολαμβάνοντες δὲ ἀπόκρυφα τὰ ἐν τῇ «ἀληθεῖ διήγησι» ἔγγραφα. Οἱ νησιώταις διωρίσαντες παραπολὺ τὸν ἄγιον τῶν, σκληρός δὲ καὶ ἄδικος ήταν ὃ σκανδαλίζων τὴν πίστιν αὐτῶν.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐν τῷ δικαστηρίῳ κατ' Αύγουστον τοῦ 1881.

«Ο πρόεδρος πρὸς κυρίαν, ἡτις παρουσιάζεται ὡς μάρτυς·

— Τί ἡλικίαν ἔχετε;

— Σαράντα ἔτῶν.

‘Ο πρόεδρος μὲν ἐλαφρὸν μειδίαμα·

— Πιστεύω ὅτι θὰ σᾶς ἥτο δύσκολον νὰ τὸ ἀποδείξητε.

— Καὶ εἰς ἐσᾶς νὰ ἀποδείξητε τὸ ἔναντιον— διότι τὸ ἔγγραφον τῆς γεννήσεώς μου ἐκάπαντας εἰς τὴν πυρκαϊὰν τοῦ 1830!

* *

Καὶ πάλιν ἡ ἡλικία.

Δύο παλαιαὶ φίλαι συνδιαλέγονται.

— Καὶ πόσων χρονῶν εἶσαι, ἀγαπητή μου Ζωή;

— Πρὸς τί ἡ ἐρώτησις, φιλάττη, ἀφοῦ πάντοτε θὰ μοῦ δώσῃς περισσότερα ἀφ' ὅσα καὶ ἀν σοῦ πῶ!

* *

‘Ο, τι δύναται τις νὰ ἰδῃ μόνον ἐν Ἀμερικῇ.

Εἰς τὸν οὐρανόν τοῦ πατέρος καὶ ζητεῖ 9 εἰσιτήρια ὀλόκληρα καὶ 33 διὰ παιδία ἡλικίας κάτω τῶν 7 ἐτῶν.

— ‘Α! εἶνε οἰκότροφοι σχολείου; λέγει ὁ ὑπάλληλος, τότε ἔγετε δικαίωμα νὰ ζητήσετε ἐκπισθίων ἀπὸ τὰς τιμάς.

— Οἰκότροφοι σχολείου; ‘Οχι, κύριέ μου. Εἶνε ἡ οἰκογένειά μου, αἱ γυναῖκες μου καὶ τὰ παιδιά μου.

‘Ο Αμερικανὸς ἥτο μορμόνας.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Συνειθίζομεν νὰ κρίνωμεν τοὺς ἀλλοὺς ἐξημερισθήθησαν πολλάκις, ἀλλ᾽ ἡ οἰκογένεια τὰς ὑπερόχησιες ἐπιτυχῶς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ ἡμεῖς ἔχομεν, κατακρίνομεν αὐτοὺς αὐστηρῶς, ὅτι δὲν ἔχουσι τὰ προτερήματα ὅσα ἡμεῖς ἔχομεν.

* * * Ἐν τῇ φύσει τοῦ πνεύματος ἡμῶν ὑπάρχει νὰ βλέπῃ τὰ ἀποτελέσματα πρὶν ἡ ἐρευνήσῃ τὰς αἰτίας.

* * * Καλλαισθησία εἶνε τὸ γνωρίζειν οὐ μόνον ὅσα πρέπει νὰ εἴπῃ τις ἀλλὰ, καὶ ὅσα νὰ σιωπᾷ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

** * Εν Κρήτῃ ἀπεβίωσεν ἀρτὶ ἐκατοντούτης εἰς τῶν διασημοτάτων τῆς νῆσου ἀνδρῶν, φιλόπατρις ἀκραιφνῆς καὶ ἀρχαικός τὸ θύος, δὲ Ἀναγνώστης Μανουσογιανάκης. Περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου ἡ Παλιγγερεσία δημοσιεύει τὰς ἐπομένας βιογραφικὰς σημειώσεις.

«Γόνος ἵσχυρᾶς σφακιωτικῆς οἰκογένειας, ἀείποτε πρωταγωνιστησάσης ἐν τοῖς ἀγῶναι τῆς Κρήτης, δὲ Ἀναγνώστης Μανουσογιανάκης, καὶ διοικητὸς τοῦ οἴκου πρωτεύοντος μηνίθεος εἰς τὰ τῆς Επαρχίας τῶν Φιλικῶν, μετέσχεν ἐκ τῶν πρώτων τῆς Ἀσκύφω τῶν Σφακίων κατὰ Ιούνιον τῷ 1821 γενομένης Συνελεύσεως τῶν προκρίτων Κρητῶν, ἐν ἡ ἀπεφασίσθη ἡ τῆς Κρήτης συμμετοχὴ ἐν τῷ